KÖZGAZDASÁG

A szegedi tájfajta lótenyésztés.

— Elmondja *Völgyessy* János, városi gazdász. —

1908. év őszén városunk nagyérdemü polgármesterének közbenjárására a földmivelésügyi kormány a Szegeden már-már hanyatló lótenyésztés föllendítése végett kiküldte *D. Orsay* Olivér gróf nyugalmazott méneskari ezredest, a mezőhegyes-vidéki tájfajta lótenyésztés vezetőjét és az országoshirü, kiváló lószakértőt a szegedvárosi és a környékén lévő tanyák lóállományának megvizsgálása végett. Az egyes gazdák tulajdonában lévő lovak alapos megszemlélése után, az itt szerzett tapasztalatok alapján a tájfajta lótenyésztésnek városunkban a mezőhegyes-vidéki tenyésztés mintájára való meghonositását a földmivelésügyi kormánynál javaslatba is hozta, illetve a lótenyésztést ily irányban D. Orsay kiváló szakértelemmel szervezte.

Városunk szeretete és az ügynek a város közgazdasági fejlődésére való nagyfontosságának tudatában fogtunk egynéhányan a szervezéshez és azon voltunk, hogy a gazdaközönség birtokában levő rosszkötésü és vékony csontozatu, hosszu csüdü, rosszlábu, elcsenevészedett és értéktelen lóállomány nagyobbára a mezőhegyesi ménesbirtok törzsméneséből származó hibátlan és már a törzsménesben kiváló tulajdonságairól ismeretes mének Szegeden és szeged-alsótanyai központokon való állandó tartásával néhány év alatt gyökeresen átformáltassék.

E célból ugyanezen időpontban megalakitották a mezőhegyesvidéki tájfajta lótenyésztés szegedvárosi és szeged-alsótanyai központi telepét és a város nagy áldozatkészségével mintaszerüen berendezett két istállóban egyenkint hat-hat tájfajta törzsmént helyeztünk el megfelelő személyzettel. Mind ez természetesen a földmivelésügyi kormány áldozatkészségéből és az ügy iránti meleg szeretetéből, mivel a ménállomány, valamint a személyzet és annak ellátása minden hozzájárulás nélkül lett a város rendelkezésére bocsátva, a város csupán a mének élelmezését vállalta el.

A kitüzött cél, hogy a város és annak külterületén lévő gazdáink tulajdonában a szakszerütlen s nagyobbára alkalmatlan és hibás telivérmének használata folytán már erős visszafejlődésnek indult lótenyésztés a fölállitott Nonius-faju ménekkel egységessé, mindenre alkalmassá, kocsiban, nyeregben, (hadi szolgálatban) gazdasági munkában egyaránt kiválóan használhatóvá tétessék és ezzel gazdáinknak egy régen virágzó tenyésztési ága fölujjittassék és ismét messzeföldön hiressé tétessék, — sajnos, — a legnagyobb részben nem a kivánalmaknak megfelelően fejlődött.

Ennek oka pedig gazdaközönségünknek szokott és már-már megrögződött bizalmatlanságán mulott és mulik. Hiszen kétségen kivül beigazolódott, hogy a torontáli és csanádi községekben, ahol minden gazda hive és lekötelezettje a tájfajta lótenyésztésnek, tiz-tizenkét év alatt milyen óriási haladást értek el a már ott is teljesen elhanyagolt lótenyésztésben, hogy az egyes kisgazdák tulajdonában volt alig kétszáz korona értékü alapanyag ma már évenkint ezer-ezerkétszáz koronát jövedelmez. Mert tudni kell, hogy annak idején a torontáli és csanádi gazdák kétszáz korona értéket képviselő anyakancája után, annak a tájfajta lótenyésztés szabályai szerint való tartása folytán, az illető gazdák lóállománya ma, négy-hat év után, annyira javult, hogy három éves korában egyetlen egy lovat sem adnak el ezer-ezerkétszáz koronán alul.

Erre természetesen ma már büszke minden torontáli és csanádi gazda és lovát mindenekfölött a legtöbbre becsüli. Pedig ezeknek a gazdáknak fekete földjén kétszer oly erővel kell a szántást és egyéb gazdasági munkát végezni, mint a szegedi, nagyobbára homokos vidéken, mégis az ezer-ezerkétszáz korona értékü lovaikkal végeztetnek mindent el, mert nekik rosszabb, vagy selejtesebb lovuk nincsen, noha jóval kevesebb földjük is van, mint egy szeged-vidéki kisgazdának.

De az is igaz, hogy a torontáli és csanádi gazdák lovaikat annyira becsülik és szeretik, hogy nincs az a pénz, amiért egy igazi gazda megválna tőlük, pedig lovait soha nem kiméli s a legnagyobb munkaidőben is csak közepes mennyiségü takarmánynyal és kevés abrakkal tartja. Mindegyik tudja azonban, amit sajnos, szegedi gazdáink nagyrésze nem tud, hogy a rossz ló épen annyit, sőt többet eszik, mint a jó. A buzgó törekvést dicsőséges siker koronázta. A legutóbb Szeged melletti, Ujszentivánon létesült uj tájfajta telepen a gazdák oly óriási számban jelentkeztek és a tenyésztés oly szépen indult, hogy e kisközség gazdáitól szegedi gazdáink méltó példát vehetnének.

—

(—) **Az Osztrák Magyar Bank szegedi fiókjának éve.** Az Osztrák Magyar Bank szegedi fiókintézete közli velünk a következőket az 1910. évi üzletévről: A forgalom minden üzletágban növekedett s a fiókintézet mai állagai és a most elmult esztendőben leszámitolt váltók ugy a darabszámra mint az összegre oly magas összegeket tüntetnek föl, amilyen nagyságban azok a fiókintézet harmincegyéves fönnállása alatt még megközelitőleg sem mutattak föl. Az 1910. évben leszámitolt a jegybank Szegeden huszonhétezerhétszáznyolcvanegy darab váltót harmincegymilliónyolcszáznyolcvanötezerkilencszázhatvanöt korona negyvenkét fillér értékben s ezen összegek az 1909-iki eredményhez képest ötezerhetvenkét darab és kilencmillióhétszázkilencezernégyszázötvenkét korona tizenhat fillér emelkedést mutat. A szegedi tárcájában tartott a bank 1910. év végével kilencezerhatszázharmincnyolc darab váltót tizennégymillió négyszázháromezer háromszáz tizenhét korona értékben s ez a mult évi állaggal szemben kétezertizenhat darab négymillióhétszázötvennégyezer négyszázharminchárom korona kilencvennyolc fillérrel nagyobb tárca.

(—) **Uj szövetkezet Szegeden.** A szegedi szobafestők, mázolók, fényezők, cim- és cimerfestők, kocsigyárosok, asztalosok, stb., szóval azok az iparosok, akik ipari munkájukban festékanyagot használnak, elhatározták, hogy szövetkezeti uton *festékanyagraktárt* létesitenek. — A szövetkezet alakuló közgyülését az ipartestület január 8-ra ki is tüzte s ugy a részjegyző, mint az érdeklődő tagokat meghivja. — A

REGÉNY

AZ ÉLET HIDJA

— Angol regény. — (6)

Irta *Gerard Dóra.*

Látszott, mennyire izgatja a tárgy, még a kinézése is megváltozott, szemeiben a lelkesedés lángja lobogott. Grierson pedig egyre nyugodtabb lett, csak nézett, figyelt, minden szót, minden hangot mérlegelt.

— Betegágyak mellett, sulyos eseteknél hányszor ábrándoztunk a gyógyitás lehetőségéről. — Majd Dörflhez fordult:

— Az ember élete nem csupán saját magáé, hanem épenannyira az utódoké.

— De ha nem jönnek létre utódok? — jegyezte meg elővigyázatosan Grierson — hiszen a terhelt egyént nőtlenségre lehetne kárhoztatni.

— Akkor jobb lesz előbb valami uj emberfajtát kitalálni. Tán az utóbbi még kevésbbé lehetetlen. Gunyosan mosolygott. Ez a szaporodási tilalom, amit maga eszelt ki, sokkal vadabb idea, mint az álom arról a világról, melyben a kór épen olyan törvényellenes, mint az okirathamisitás, vagy a betöréses lopás. Elbirom képzelni, hogyan látja maga előtt Mollett az egészségnek ezt a paradicsomát: abban a világban csupa délceg test, csupa viruló arc, csupa fényes szem létezne; minden folt, minden szenvedés, öröklött rossz kinn rekedne az ujvilág határain kivül.

Szeme a mákon csüngött, de mintha a virágok mögött valami láthatatlant keresne a tekintete.

Grierson zajos kacajjal riasztotta föl révedezéseiből. — Nohát Lamont, ez az elképzelt állapot a saját éhhalálunkat, vagy öngyilkosságunkat hozná magával. Mi lenne belőlünk, kinek volna még szüksége orvosra az olyan botrányosan egészséges világban?

— Sajnos, azért elég sokan szorulnának akkor is a segélyünkre. Szomoru, de való, hogy baleseteket nem mindig lehet elkerülni, azután van annyi személyes, nem öröklött betegség, hogy mindig akadna elég teendő a számunkra. Mennyi kedvvel, fölszabadult erővel tudunk majd egykoron gyógyitani. De ez csak álom, ábránd, buborék — fejezte be szavait gyorsan, talán mert észrevette a fiatal német figyelő, kutató nézését.

Grierson megint nevetett, de ez alkalommal nem tudta elpalástolni a keserüségét. Lamont kivette az óráját és ahogy meglátta, hol állnak a mutatók, sietve kelt föl.

— Árnyékos padra csalnak, mikor dolgoznom kellene, na szép — mondá egész más hangon, mint az iménti komoly beszélgetésben. — A megbeszélésünket délutánra kell hagynunk, Grierson; most még épen elég időm maradt, hogy elkisérjem leányomat a pályaudvarra. Megigértem neki, hogy még elbucsuzom tőle. Falura megy. Látja Dörfl, mint apának, ilyenek a kötelességeim.

Sietve nyujtott kezet, azután Grierson és Dörfl ketten maradtak a kerti padon.

— A leánya? — vette föl a beszéd fonalát Dörfl és szemeivel követte a karcsu Lomant doktort, aki ruganyos léptekkel távozott. — Hát nős ember?

— Nős volt.

— Szóval özvegy. Több gyermeke van?

— Csak ez az egy leánya.

— Felnőtt?

— Épen hogy felnőtt.

Dörfl mosolygott. — Hej, micsoda óriási föladat vár a nagy doktorra. Micsoda makulátlan egészségi bizonyitványt követel majd a jövendő vő urfitól.

— A leánya remélhetőleg jobban jár, pedig az apa kétszer is próbált szerencsét.

— Hát Lamont kétszer nősült?

— Nősülni nem nősült kétszer, csak a szándék volt meg. Eléggé különös ennek a története. Még egyetemi hallgató korában jegyben járt egy leánynyal. A leány anyja mellrákban pusztult el. A fiataloknak nem volt egy garasuk sem, hát hosszura nyult a mátkaság. Közben a leányon kitört az anyja kórja és kétségbeesésből öngyilkos lett."

— Milyen megrázó tragédia.

— Az bizony — hagyta reá Grierson.

A hangja nem árult el semmit titkolt érzelmeiből, de ha Dörfl láthatta volna, mit tükröz vissza az elforditott arc, tán megsejtette volna egyik okát annak a keserü gyülöletnek, amit Grierson táplált Lamont ellen.

— Szigoruan szenvedhetett Lamont, ha szerette, sőt még akkor is, ha nem szerette.

— Szerelmes volt belé és majdnem utána halt. Olyan beteg lett, hogy senki sem bizott a felépülésében.

— Szép leány volt? — kérdezte óvatosan a fiatal német.

— Szép — hangzott a kurta válasz.

Dörfl mély gondolatokba merült.

— Kezdem érteni; ez a borzasztó eset hivta föl először figyelmét az átöröklés veszélyeire; végre meg ez lett a rögeszméje. Szó sincs róla, igen következetesen jutott el a végeredményhez, csakhogy a nézete határozottan tulzott. És hogy sikerült a második eljegyzése — vagy második házassága.

— Ugyan az se volt szerencsésebb az elsőnél. A leány egészséges volt, mint a makk; képzelheti milyen óvatosan választott a fiu másodszor. Svájcból hozta magával és mindenki bátran rámondhatta a nőre, hogy ezt igazán egészséges utódok érdekében választotta. Nem volt csinos az az igénytelen kis szőke asszony, csak az arcszine volt feltünően szép, üde, nagyszerü gyomra lehetett. Házasságuk első évében meghalt, miután leánygyermeknek adott életet. Az özvegy ezek után ugy látszik megcsömörlött a nősüléstől, meg a mi egész civilizált életmódunktól; mihelyt tehette, itthagyta Európát, elhajózott Indiába. Ott akkor a pestis dühöngött és Lamont beállt az orvosok sorába, akik épen indulóban voltak. Azt beszélik, hogy nagy dolgokat vitt véghez odakint; itthon a hirneve azóta kezdett emelkedni, hogy visszajött.

(Folytatása következik).